

СТ А Н О В И Щ Е

От: **проф. д.ик.н. Михаил Динев Петров**,
научна специалност: „Счетоводство, контрол и анализ на стопанската дейност“
научна специалност: Социално управление
ВУЗФ

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по научна специалност „Икономика и организация на труда“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Марин Александров Паунов**,
Професор, доктор, УНСС

Тема на дисертационния труд: **Култура, икономика и социално доверие (с изследване на ценностите на българите в европейски контекст)**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3196/17.12.2019г. на Заместник ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Човешки ресурси и социална защита“, Общикономически факултет на УНСС съгласно чл.39 от Правилник за прилагане на Закон за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ). Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: решение на Катедрен съвет на катедра „Човешки ресурси и социална защита“ (Протокол №4/13.12.2019г. и решение на Факултетния съвет на Общикономически факултет (Протокол №12/17.12.2019г.) при УНСС.

Марин Паунов е завършил с отличен успех средното си образование през 1980 година в 114 Английска езикова гимназия- София, а висшето си образование завършва през 1985г. в УНСС, където се дипломира с пълно отличие.

От 1991 г. е доктор по икономика и от същата година започва да преподава в УНСС. Специализира в Харвард, Лондондонското училище по икономика. Специализирал и гостувал в редица университети в Европа, САЩ и Япония.

За първи път въвежда в България лекционни курсове по организационно поведение, бизнес стратегии и корпоративна култура.

Член е на професионалните организации: Съюз на учените в България, Българска асоциация за управление и развитие на човешките ресурси и на Харвард клуб - България.

Участва в редица проекти с обществена значимост.

Осъществява консултантска дейност на български и чуждестранни организации, сред които : “Булмонт (Монтажи ООД);БГА 'Балкан' (Съюз на летците от гражданската авиация); 'Плама' – Плевен; Coca Cola Bottlers - София, Самекс ООД (Франчайз за България на KFC); АЕЦ ‘Козлудуй’; Тека ООД – София; Glaxo-SmithKline Plc – България и регион и други.

Има множество публикации (статии, студии, монографии, учебници) в страната и в чужбина, в областите: мениджмънт, организация на труда и управлението, управление на човешките ресурси, стратегическо управление, организационна култура, трудова мотивация, организационно поведение.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

В структурно отношение дисертационният труд включва: увод, пет глави (Глава първа „Култура и икономика“ ; Глава втора „Ценности и култура“ ;Глава трета: „Социално доверие“; Глава четвърта: „Българското (не)доверие – особености и следствия“; Глава пета: „Възможното бъдеще“) и заключение. Библиографията включва 150 заглавия, от които преобладаваща част са на английски език. Обема на представения дисертационен труд (без литературата) е 239 (двеста тридесет и девет) стандартни страници.

Разработеният от Марин Паунов дисертационен труд впечатлява с актуалност на изследваната проблематика, задълбоченост на представените анализи, адекватност на изводите и предложенията.

Структурата на дисертационния труд е логически стройно организирана.

В увода ясно са дефинирани целта, задачите, обекта, предмета, тезите и ограничителните условия на дисертационния труд.

Поставената в дисертационния труд цел „осигуряване на принос в развитието на теорията и практиката по отношение на разбирането за култура и социално доверие и мястото им както в обществото, така и във връзка с икономиката и с индивидуалните механизми на перцепция и мотивация, и на тази основа – изследване на конкретната българска ценностна система и българското социално доверие“ е коректно дефинирана и отговаря на представеното съдържание.

Основните задачи на дисертационния труд кореспондират и са в съответствие с поставената цел.

Цитираните в дисертационния труд научна литература и научни изследвания, техният анализ и начина, по който са използвани за защита на авторската теза, показват задълбочено познаване от автора на дисертационния труд, на съвременните дискусии и проблеми в областта на културата, икономиката и социалното доверие.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Сред най-важните постижения на автора, които ми дават убедителни основания за подкрепа на дисертационния труд ще открия:

Първо. На база анализирани основни теми и позиции за взаимовръзката между култура и икономика, авторът индикира методологически проблеми и прави предложения за тяхното преодоляване.

Второ. Изведено е оригинално разбиране за въздействие на културата върху поведението.

Трето. На основа на анализа на връзката „хомеостатични дисбаланси – мотивация – ценности – активност“ е обяснен механизмът на въздействие на културата върху поведението.

Четвърто. Формулирани са изводи и въпроси, свързани с българското социално недоверие. Поставен е въпросът за равнището на икономическото развитие, предвид рекордно ниските равнища и черти на социално доверие в България, анализирани в дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам формулировките на посочените от автора приноси (41 стр. от автореферата), които отразяват адекватно неговите изследователски постижения. В дисертационния труд могат да се открият приноси със съществена значимост за методологията, теорията и практиката на културата и социалното доверие. Сред тях се открояват:

- ✓ Доказаната от автора роля на генерализираното социално доверие като инфраструктурен елемент на културите, което не само подпомага разбирането на доверието, но носи и полза при изграждането на обяснителни конструкти и сложните модели на връзката култура-икономика;
- ✓ Предложените от автора най-важни пътища и посоки за широк обществен дебат за справяне с българската ценностна криза и за решаване на проблема с ценностите и доверието в българската действителност;
- ✓ Обогатено и доразвито е разбирането за култура и мястото ѝ, както в обществото, така и във връзка с икономиката;
- ✓ Анализирани е българският национален характер, изразен в българската ценностна система, както и по-конкретни проявления и причините за спецификите на българската ценностна система.
- ✓ Направените от автора предложения за постигане на културна промяна, за повлияването върху поведението, както и за възвръщане на изгубеното доверие в институциите.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представен е списък от 15 (петнадесет) авторски публикации, които са свързани с темата на дисертационния труд, като 4 (четири) от тях са на английски език. Една от публикациите е в SCOPUS. Публикациите са направени в престижни научни издания.

Публикациите на автора са достатъчно на брой, отговарят на професионалните стандарти за качество и са свързани с темата на дисертационния труд.

Доказателство за ползата и приносите на дисертационния труд са множеството цитирания на публикации на професор Марин Паунов, свързани с дисертационния труд, в национални и международни научни публикации в престижни научни издания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът (42 стр.) прецизно отразява съдържанието на дисертационния труд. В автореферата са включени и справка за приносите на дисертационния труд с теоретичен и научно-приложен характер, както и списък с 15 (петнадесет) публикации на автора професор Марин Паунов по темата на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по представения дисертационен труд. Оценявам високо извършеното от проф. Марин Паунов дисертационно изследване. Считам, че изследването е оригинално, а получените резултати несъмнено са значими за теорията и практиката в областта на културата, икономиката и социалното доверие.

8. Заключение

Дисертационният труд е разработен в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките“, отразени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за неговото приложение, приет от Министерски съвет и на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в УНСС.

Въз основа на посочените в становището достойнства на дисертационния труд, творческите постижения на автора, научните и научно-приложни приноси, считам, че дисертационният труд на тема:

„Култура, икономика и социално доверие (с изследване на ценностите на българите в европейски контекст) отговаря на изискванията за присъждане на научна степен „доктор на науките“ и изразявам своето категорично положително становище „ЗА“ присъждане на научна степен „доктор на науките“ на Марин Александров Паунов по научна специалност „Икономика и организация на труда“ .

04.03.2020г. / гр. София

Подпис:

POSITION PAPER

By: Prof. D. Sc (Econ.) Mihail Dinev Petrov
Scientific specialty: Accounting, control, Business analysis
Scientific specialty: Social governance
VUZF

Regarding: dissertation thesis for acquiring the scientific degree Doctor of Science in
Scientific Field 3.8. Economics (“Economics and Organisation of Labour”) at
UNWE

Author of dissertation: Marin Alexandrov Paunov
Professor, Ph.D.
UNWE

Dissertation Title: **Culture, Economy and Social Trust (with a research on values of
Bulgarians in an European context)**

Reason to present a review/position paper: member of the scientific jury for dissertation thesis defense appointed by Order No 3196/17.12.2019 by the Vice Rector of UNWE.

1. **Information of D.Sc. Candidate**

The D.Sc. candidate has presented his dissertation thesis for consideration at the Department “Human Resources and Social Protection” within the Faculty of General Economics at UNWE according to art. 39 of the Rules for the Implementation of the Academic Staff Development Act of Republic of Bulgaria. The opening of a procedure for defense of the dissertation thesis was made based on: decision of the Department Council of Department “Human Resources and Social Protection” (№4/13.12.2019) and decision of the Faculty Council (No12/17.12.2019) of Faculty of General Economic at UNWE.

Marin Paunov graduated with a high school diploma in 1980 at 114 English Language High School in Sofia and completed his higher education in 1985. at UNWE, where he graduated with full honors.

Since 1991 he holds a PhD in Economics and in the same year he started teaching at UNWE. He specialized in Harvard, London School of Economics. He has specialized and visited

many universities in Europe, USA and Japan.

He introduces lecture courses on Organizational behavior, Business strategies and Corporate culture for the first time in Bulgaria.

He is a member of the following professional organizations: Union of Scientists in Bulgaria, Bulgarian Association for Human Resource Management and Development, and Harvard Club - Bulgaria. He has participated in a number of projects of public importance.

He does consulting activities for Bulgarian and foreign organizations, including: Bulmont (Montagi Ltd.); BGA Balkan (Union of Civil Aviation Flyers); 'Plama' - Pleven; Coca Cola Bottlers - Sofia, Samex Ltd. (KFC franchise for Bulgaria); Kozloduy NPP; Teka Ltd. - Sofia; Glaxo-SmithKline AD - Bulgaria and region and others.

He has many publications (articles, studies, monographs, textbooks) in our country and abroad, in the spheres: management, organization of work and management, human resources management, strategic management, organizational culture, motivation for work, organizational behaviour.

2. Summary of the presented dissertation work

Structurally, the dissertation includes: introduction, five chapters (Chapter One "Culture and Economy"; Chapter Two "Values and Culture"; Chapter Three: "Social Trust"; Chapter Four: "Bulgarian (dis)Trust - Features and Consequences"; Chapter Five: "The Possible Future") and Conclusion . The bibliography includes 150 titles, most of which are in English. The volume of the submitted dissertation (without literature) is 239 (two hundred thirty-nine) standard pages.

The dissertation work, developed by Marin Paunov, impresses with the topicality of the studied issues, the depth of the presented analyzes, the adequacy of the conclusions and proposals. The structure of the dissertation is logically well organized.

The purpose, the tasks, the object, the subject, the thesis and the limiting conditions of the dissertation are clearly defined in the introduction.

The main object of the study: “ensuring contribution to the development of theory and practice in terms of understanding of culture and social trust and their place both in society and in relation to the economy and with the individual mechanisms of perception and motivation, and on this basis - study of the specific Bulgarian value system and Bulgarian social trust”, is correctly defined and corresponds to the content presented.

The main tasks of the dissertation work correspond and are in accordance with the goal so defined.

The scientific literature cited in the dissertation work, their analysis and the way they were used to defend the author's thesis show a thorough knowledge of the author on the dissertation work, the contemporary discussions and problems in the field of culture, economics and social confidence.

3. Evaluation of the scientific and applied results obtained

Among the most important achievements of the author, which give me strong reasons to support the dissertation work, I will highlight:

First. Based on the analysis of the main topics and positions on the interrelation between culture and economy, the author points out methodological problems and makes suggestions for overcoming them.

Second. An original understanding of the impact of culture on behavior is delivered.

Third. Based on link analysis “homeostatic imbalances – motivation – values – behaviour” the mechanism of the influence of culture on behavior has been clarified.

Fourth. Conclusions and questions related to the Bulgarian social distrust are formulated. The question of the level of economic development has been raised, given the record low levels and traits of social confidence in Bulgaria, analyzed in the dissertation work.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

I accept the wording of the contributions made by the author (page 41 of the Author's extended summary) that adequately reflect his research achievements. Contributions of considerable importance to the methodology, theory and practice of culture and social trust could be highlighted in the dissertation work . Among them stand out.

✓ Proven by the author the role of generalised social trust as an infrastructural element of cultures which not only promotes trust, but also brings benefits in the construction of explanatory constructs and complex models of the culture-economy relationship;

✓ The author suggested the most important ways and directions for a broad public debate for dealing with the Bulgarian value crisis and for solving the problem of values and trust in Bulgarian reality;

- ✓ The understanding of culture and its place, both in society and in relation to the economy is enriched and further developed;
- ✓ The Bulgarian national character expressed in the Bulgarian value system, as well as more specific manifestations and reasons for the specifics of the Bulgarian value system is analyzed;
- ✓ Suggestions made by the author to achieve cultural change, influence behaviour, and restore lost trust in institutions.

5. Evaluation of the dissertation publications

A list of 15 (fifteen) author's publications related to the topic of the dissertation is presented, with 4 (four) of them in English. One of the publications is in SCOPUS. The publications have been published in prestigious scientific issues.

The author's publications are sufficient in number, meet the professional quality standards and are related to the topic of the dissertation work.

Proof of the benefits and contributions of the dissertation work are the numerous citations of Professor Marin Paunov's publications, linked with the dissertation work, in national and international scientific publications in prestigious scientific editions.

6. Evaluation of the Author's extended summary

The abstract (42 pages) accurately reflects the content of the dissertation. The abstract of the thesis includes contributions to the thesis of theoretical and scientific nature, as well as a list of 15 (fifteen) publications of the author Professor Marin Paunov on the topic of the dissertation.

7. Critical notes, recommendations and questions

I have no critical notes on the dissertation presented. I highly esteem the dissertation research done by Professor Marin Paunov. I believe that the study is original and the results obtained are undoubtedly relevant to the theory and practice of culture, economics and social trust.

8. Conclusion

The dissertation work has been developed in accordance with the normative requirements for the award of the scientific degree "Doctor of Science", reflected in the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its implementation, adopted by the Council of Ministers and the Rules for the organization and holding of competitions for the acquisition of academic degrees and for the occupation of academic posts in the UNWE.

Based on the merits of the dissertation work, mentioned in the opinion, the author's creative achievements, scientific and applied scientific contributions, I believe that the dissertation work on the topic: **Culture, Economy and Social Trust (with a research on values of Bulgarians in an European context)** meets the requirements for the degree of Doctor of Science and I express my positive opinion „**FOR**“ the award of the **Doctor of Science degree to Marin Alexandrov Paunov in the specialty Economics and Labor Organization.**

04.03.2020 /Sofia

Signature: